

Doğu Karadeniz Bölgesi Halkının İhtiyaçlarının Belirlenmesi ve Bu İhtiyaçların Karşılama Düzeyi

Mustafa ÖZDEMİR (*)

Anıl AKAY (**)

Fatih Mehmet PARLAR (***)

Tuncay ULUYURT (****)

Öz: Bu araştırma, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan insanların öncelikli ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçların karşılanması düzeylerini ölçmek amacıyla yapılmıştır. Verilerin elde edilmesinde nicel araştırma yöntemlerinden yararlanılmış ve betimsel bir çalışma yaklaşımı gösterilmiştir. Araştırmanın evrenini Artvin, Giresun, Ordu, Rize ve Trabzon illerinde yaşayan 2016 sonu itibari ile toplam 2.473.550 kişi oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, Eleman örnekleme türlerinden "Oransız Eleman Örnekleme" yöntemi ile tesadüfi olarak belirlenmiştir. Doğu Karadeniz Bölgesinde yaşayan bireylerin ihtiyaçlarının karşılanma durumlarını tespit etmek amacıyla 1654 kişinin görüşlerine başvurulmuş ve bunun için araştırmacılar tarafından uyarlanan veri toplama aracı kullanılmıştır. Verileri ölçmede SPSS programından yararlanılmış, ölçek yardımıyla elde edilen verilerin analizinde T-Test ve One-Way Anova testleri uygulanmıştır. Araştırma sonucunda bireylerin Yaş, Cinsiyet, Yaşadığı Şehir, Çalıştığı Kurum ve Çocuk sayısı değişkenleri bakımından ihtiyaçlarının karşılanma durumlarını arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bölgesel Kalkınmaya önem verildiği günümüzde hükümet politikaları ve 2023 Vizyonu çerçevesinde bölgede yaşayan bireylerin temel ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik makro boyutta tedbirlerin alınmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğu Karadeniz Bölgesi, İhtiyaç Analizi, Karşılama Düzeyi

Determination of the People of The Eastern Black Sea Region and the Levels of Meeting These Needs

Abstract: This research was conducted to determine the priority needs of the people living in the Eastern Black Sea Region and to measure the levels of these needs. In obtaining the data, quantitative research methods were utilized and a descriptive study approach was shown. The universe of research, consists of people living totally 2.473.550 Artvin, Giresun, Ordu, Rize and Trabzon until the end of 2016. The sample of the research was randomly determined by the method of "Unsorted Element Sampling" from the element sampling types. In order to determine the needs of the individuals living in the Eastern Black Sea Region, the opinions of the people were gathered from 1654 people and the data collection tool adapted by the researchers was used. T-Test and One-Way ANOVA tests were used in the analysis of

*) Öğr.Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, Arhavi Meslek Yüksekokulu (e-posta: mustafaozdemir@artvin.edu.tr)

**) Öğr.Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, Arhavi Meslek Yüksekokulu (e-posta: anilakay@artvin.edu.tr)

***) Öğr.Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, Arhavi Meslek Yüksekokulu, Spor Yönetimi Programı (e-posta: fatihmehmetparlar@artvin.edu.tr)

****) Öğr.Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, Arhavi Meslek Yüksekokulu, Dış Ticaret Programı (e-posta: tuncayuluyurt@artvin.edu.tr)

the data from the SPSS program. As a result of the research, significant differences were found between the needs of the individuals in terms of age, sex, living city, number of working institutions and number of children. Today when regional development is emphasized, it is considered useful to take macro-scale measures to meet the basic needs of the individuals living in the area within the scope of government policies and 2023 Vision.

Keywords: *The Eastern Black Sea Region, The Level Of Meeting, Needs Analysis*

Makale Geliş Tarihi: 05.04.2017

Makale Kabul Tarihi: 13.01.2018

I. Giriş

Yaşam koşullarını iyileştirmek için çok yavaş da olsa çevresini değiştirmeyi başarabilen insan, bu değişimde çelişkilerin doğmasına neden olmuştur. İnsanlar, yaşamlarını kolaylaştırabilmek adına artık sadece doğayla değil, birbirleriyle de mücadele etmek durumunda kalmışlar ve bu durum, yöneten-yönetilen, üreten-tüketen, satan-satın alan gibi çeşitli kategorileşmelerin de ortaya çıkarmıştır. İnsanların bir arada yaşayarak toplumu oluşturmuş ve kişisel ihtiyaçlarının yanında umumi ihtiyaçlarının da doğmasına ortam hazırlanmıştır. Toplumsal yaşamın gerektirdiği ihtiyaçlar kamusal ihtiyaçlar olarak bilinmektedir (Tuncer ve Yüksel, 2011). Toplumsal ihtiyaçların doğmasıyla birlikte ekonomi kavramı var olmuş ve toplumlar için ekonomik kalkınma önem kazanmıştır. Ekonomik kalkınma; bir ülkede toplumun sosyo-ekonomik yapısının değişmesi ve nüfus başına düşen üretim hacminde meydana gelen önemli ve reel artış refah seviyesinde beliren yükseliştir.

Ekonomik unsurlar ve sosyal unsurlar bir bütün olarak ele alınmakta; ekonomik faaliyet, toplumsal bir yapının içinde meydana gelmiş, gelişmiş ve sosyal yapı içerisinde sosyallik kazanmıştır. Ekonomik tedbir ve politikaların soyut bir durumdan somut bir zemine geçişi, sosyal ve kültürel yapı gerçeklerine kaydırılmasıyla mümkündür (Usta, 2013).

Makro ekonomik büyüme ve kalkınma süreçlerinin analizini konu edinen modellerin, pratik ekonomi politikaları üretiminde yetersiz kalması, gün geçtikçe dikkatlerin bölgesel kalkınmaya kaymasına neden olmuştur (Erkan, 1995). Frank ve Stillwell (1980), bölgesel kalkınma politikaları gelişmiş ve az gelişmiş ülkelerde farklılık göstermesine rağmen; uygun sanayi dağılımının sağlanması, bölgelerin sağlıklı büyümesinin teşviki, kalkınmanın ülke geneline yayılması, bölgesel ekonomilerin entegrasyonu ve kalkınma sonucu gerçekleşen gelirin az gelişmiş yörelere aktarılması gibi uygulamaların gözlemlendiğini belirtmekte ve bu amaçların gerçekleştirilmesiyle bölgeler arasında farklar en aza inerek ulusal kalkınmanın sağlanmasına katkı sağlanabileceğine dikkat çekmiştir.

A. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan bireylerin öncelikli olarak nelere ihtiyaçlarının duyduklarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçların hangi düzeyde karşılandığının ölçülmesidir.

B. Problemin Durumu

Günümüzde toplu olarak yaşayan insanoğlu sosyal hayatın bir gerekliliği olarak yaşamını sürdürebilmesi için temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi gerekmektedir. Yerleşik düzene geçmiş toplumların yönetim sistemi her ne olursa olsun ihtiyaçların karşılanmasında sorunlar yaşanmakta ve bu sorunlara çözüm bulabilmiş ülkeler toplumsal gelişmeyi ve ilerlemeyi daha çabuk yapabilmektedir.

Temel olarak herkesi ilgilendiren sorunlar toplumsal sorunlar olarak nitelendirilmektedir. Bu sorunlar birçok değişkene bağlı olarak farklılık gösterebilmektedir. Toplumsal ihtiyaçlara bakıldığında barınma, güvenlik, eğitim, sağlık, beslenme, ulaşım, eğlence konuları öne çıkmaktadır. Bireylerin yaşamsal ihtiyaçlarının giderilmesi ve toplumsal sorunların çözüme kavuşturulmasında Hükümet Politikaları ve yerel yönetimlerin çalışmaları önem teşkil etmektedir. Bu noktada bireylerin yaşadıkları bölgedeki temel ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve yaşanan sorunların belirlenmesi hükümet politikalarının gözden geçirilmesine katkı sağlayacağı gibi yerel yönetimlerin de etkililiğini arttıracaktır. Bu nedenle "Doğu Karadeniz Bölgesinde bulunan illerde yaşayan bireylerin ihtiyaçlarının karşılanma durumları nelerdir?" sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

Bu temel amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen alt problemlere cevap aranmıştır:

- *Katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, gelir düzeyi, yaşadıkları şehir, çalıştıkları türü bakımından ihtiyaç karşılanma düzeyleri istatistiksel olarak farklılık göstermekte midir?*
- *Katılımcılar; Barınma, Beslenme, Gıda, Giyim, Güvenlik, Serbest Zaman ve Sağlık ihtiyaçlarını nasıl karşıyorlar?*

C. Araştırmanın Önemi

Ülkelerin ekonomik, sosyal ve kültürel alanda ilerlemesini, kurumsal kapasitesinin güçlenmesini, insan kaynakları niteliğinin artmasını, çevreye duyarlılığın gelişmesini ve bireysel refahın yükselmesini sağlamak nitekim çok boyutlu ve kapsamlı bir planlama ve uygulama ile mümkün olacaktır. Kalkınmanın temel dayanak noktası olan kurum ve kuruluşların varoluş nedenlerinden olan bireylerin ihtiyaçlarının karşılanması, hem iktisadi hem de sosyal faaliyet olarak nitelendirilmektedir. Örgütler, hedef pazardaki bireylerin ihtiyaçlarının karşılanma düzeylerine göre, pazarlama fonksiyonlarına yön vermektedir.

Kamu ve özel sektör yatırımlarının planlanması yapılırken birey ihtiyaçlarının öncelikleri analiz edilmelidir. Bölgesel kalkınma da öncelik temel ihtiyaçlar üzerinden baz alınarak yönlendirme ve teşvik yapılmalıdır. Bölgesel pazarda belirlenen boşluklara

yönelik yapılan yatırımlar hem örgütlerin ve bireylerin daha fazla fayda sağlamasına hem de iç ve dış müşteriye motivasyona önemli katkısı olacaktır.

Bu çalışmayla Doğu Karadeniz Bölgesi Artvin, Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu illerinde yaşayan bireylerin gıda, barınma, giyim, sağlık, güvenlik, eğitim, ulaşım ve bazı sosyal ihtiyaçların ne düzeyde karşılandığı, hangi ihtiyaçların öncelikli gereksinim duyulduğunun kısmen ortaya çıkarılabilmektedir. Elde edilen veriler örgütlerin, bu bölgedeki iktisadi ve sosyal temelli yatırımlarına yön vermede ışık tutabilecektir. Böylelikle bölge halkının ihtiyaçlarına yönelik yatırımlarda yönlendirme etkisi oluşturulabilecektir. İhtiyaçları giderilen ve tatmin olan bireylerin motivasyonu olumlu yönde artabilecektir.

D. Varsayımlar

- Araştırmaya katılan bireylerin görüşlerini doğru bir biçimde ortaya koydukları varsayılmıştır.
- Araştırmada veri kaynağı olarak kullanılan anket formlarının bireylerin görüşlerini doğru biçimde yansıttığı varsayılmıştır.

E. Sınırlılıklar

Araştırma, 2016 yılı içerisinde Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin illerinde yaşayan 1654 birey ile sınırlandırılmıştır.

II. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın evreni ve örneklem grubu, veri toplama teknikleri ve verilerin analizine yer verilmiş, her bir başlık altında araştırmada yapılacak çalışmalar genel olarak açıklanmıştır.

A. Araştırma Modeli

Bu araştırmada, Doğu Karadeniz Bölgesinde yaşayan bireylerin ihtiyaçlarının karşılanma durumlarının belirlenebilmesi için nicel araştırma yöntemine başvurulmuştur. Dolayısıyla araştırma modeli mevcut durumu ortaya koyması bakımından betimseldir (Karasar, 1998).

B. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Artvin, Giresun, Ordu, Rize ve Trabzon illerinde yaşayan 2016 sonu itibarı ile toplam 2.473.550 kişi oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, Eleman örnekleme türlerinden "Oransız Eleman Örnekleme" yöntemi ile tesadüfi olarak belirlenmiş ve anketler katılımcılara doldurtulmuştur. Araştırmaya Doğu Karadeniz Bölgesinde yaşayan minimum 385 (%95 Güven Seviyesi) kişinin dahil edilmesi amaçlanmış ancak daha güvenilir sonuçlar elde etmek amacıyla 1732 kişiye veri toplama aracı uygulanmış, eksik ve hatalı doldurulan anketler elenerek 1654 form değerlendirilmeye alınmıştır.

C. Verilerin Toplanması

Evrene dahil olan 1654 kişinin görüşlerine başvurulmuş ve bunun için araştırmacılar tarafından uyarlanan veri toplama aracı kullanılmıştır. Veri toplama aracı 3 bölümden oluşmakta olup birinci bölümde kişisel bilgi formu, ikinci bölümde araştırmanın kavramsal çerçevesi doğrultusunda Doğru Karadeniz bölgesinde yaşayan bireylerin ihtiyaçlarını karşılama türlerini ve sorunlara bakış açılarını belirlemek amacıyla hazırlanan çoktan seçmeli sorular bulunurken veri toplama aracının son bölümünde ise İnsani Yardım İrtibat Grubu adına OCHA, REACH ve SNAP tarafından geliştirilen Suriye çok sektörlü ihtiyaç analizinden uyarlanan ölçek kullanılmıştır. 33 maddeden oluşan ölçekte her madde sıklığı belirleyici 5 seçeneğe sahiptir. Veri toplama aracı katılımcılara yüz yüze görüşme yöntemi ile doldurulmuştur. Ölçek üzerinde yapılan güvenilirlik çalışmasında Cronbach Alpha puanı 0,95 olarak tespit edilmiştir.

D. Verilerin Analizi

Değerlendirmeye alınan demografik özelliklere ilişkin veriler, frekans ve yüzde yöntemiyle çözümlenmiştir.

Birinci alt probleme ilişkin verilerin analizinde katılımcıların ankette verilen her bir yargıya ilişkin katılım dereceleri; hiçbir zaman, çok nadir, ara sıra, sık sık, her zaman şeklinde puanlandırılarak değerlendirmeye alınmıştır. Katılımcıların elde ettikleri puanlar demografik özelliklere göre 0,05 anlamlılık düzeyinde bir farklılık gösterip göstermediğini iki gruplu olan Cinsiyet ve Medeni Durum değişkenleri için Bağımsız Örneklem T Testi (Independent Samples T Test) kullanılmıştır. İki gruptan fazla boyutu olan yaş, eğitim düzeyi, gelir düzeyi, yaşadıkları şehir, çalıştıkları kurum türü değişkenleri içinse tek yönlü varyans analizi (One-Way Anova) kullanılmıştır.

İkinci alt probleme dair verilerin analizinde ise frekans ve yüzde dağılımları üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

Araştırmayla ilgili olarak yukarıda belirtilen analizler IBM SPSS 20.0 for Windows ve Microsoft Excel programları ile yapılmış olup açıklanan tüm bu analizler amacına uygun olarak yorumlanmıştır.

III. Bulgular

Yapılan istatistiksel çalışmalar neticesinde araştırma konusu ile alakalı birçok bulguya ulaşılmıştır. Bulgular araştırmanın amacı doğrultusunda derlenerek tablolar halinde verilmiştir.

A. Örneklem grubunun demografik özelliklerine ilişkin bulgular

Araştırma Doğu Karadeniz Bölgesindeki Artvin, Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu illerinde yaşayan toplam 1654 birey katılmıştır. Katılımcılara dair yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, yaşadığı şehir, çalışma durumu, gelir durumu ve çocuk durumlarına ilişkin yüzde ve frekans bilgileri Tablo-1'de verilmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin %47,8'i (n=790) Kadın %52,2'si (n=864) kadındır. Ankete katılan bireylerin Yaş durumlarına baktığımızda ise %8,1'i (n=134) 18 yaş ve

altındayken, %46,9'u(n=776) 19-29, %21,8'i (n=360) 30-39, %12,1'i (200) 40-49, %8,3'ü (138) 50-59 ve %2,8'i (46) ise 60 ve üstüdür.

Tablo 1. Demografik Özelliklere İlişkin Sayısal ve Yüzdesele Dağılım Tablosu

Cinsiyet	Sayı	Oran (%)	Eğitim düzeyi	Sayı	Oran (%)
Erkek	864	52,2	Okuryazar	50	3
Kadın	790	47,8	İlkokul	92	3,6
Toplam	1654	100	Ortaokul	128	7,7
Yaş	Sayı	Oran (%)	Lise	Sayı	Oran (%)
18 ve Altı	134	8,1	Üniversite	795	48,2
19-29	776	46,9	Lisansüstü	43	2,6
30-39	360	21,8	Total	1654	100
40-49	200	12,1	Medeni Durumu	Sayı	Oran (%)
50-59	138	8,3	Bekar	831	50,5
60 ve üstü	46	2,8	Evli	815	49,5
Toplam	1954	100	Total	1654	100
Çalışma Durumu	Sayı	Oran (%)	Yaşadığı Şehir	Sayı	Oran (%)
Kamu Çalışanı	378	22,9	Artvin	300	18,1
Özel Sektör	319	19,3	Rize	354	21,4
İşletme Sahibi	206	12,5	Trabzon	334	20,2
Öğrenci	484	29,3	Giresun	280	16,9
Emekli	77	4,7	Ordu	386	23,3
Çalışmıyor	190	11,5	Total	1654	100
Total	1654	100	Çocuk Sayısı	Sayı	Oran (%)
Gelir Durumu	Sayı	Oran (%)	Yok	883	53,3
1404 ve altı	690	41,7	1.Mar	629	38
1405-2800	556	33,6	4 ve Üzeri	142	8,5
2801-4200	327	19,8	Total	1654	100
4201 ve üzeri	81	4,9			
Total	1654	100			

Katılımcıların Eğitim durumlarına baktığımızda ise araştırmaya en fazla katılım %48,2 ile Üniversite mezunları tarafından yapıldığı görülmektedir (n=795). Lise mezunlarının katılımı 546 kişi ile %33, Ortaokul mezunlarının 128 kişi ile %7,7, İlkokul mezunlarının katılımı 92 kişi ile %3,6, sadece okuryazar olanların katılımı ise 50 kişi ile %3 olarak gerçekleşmiştir. Araştırmaya katılan Lisansüstü mezunların katılımı ise 43 kişi ile %2,6 olarak gerçekleşmiştir.

Araştırmaya katılan bireylerin medeni durumlarına baktığımızda 831'i (%50,5) Bekar, 815'i (%49,5) ise Evli olduğu görülmektedir.

Katılımcıların çalışma durumlarına bakıldığında ise %29,3'ü (n=484) Öğrenci, %22,9'u (n=378) Kamu Çalışanı, %19,3'ü (n=319) Özel Sektör çalışanı, %19,3'i (n=206) özel işletme sahibi, %4,7'si (n=77) Emekli ve %11,5'inin (n=190) ise çalışmadığı görülmektedir.

Araştırma kapsamına alınan bir diğer değişken olan katılımcıların yaşadıkları şehirlere baktığımızda Artvin %18,1 (n=300), Rize %21,4 (n=354), Trabzon %20,2 (n=280), Ordu %23,3 (n=386) ve Giresun %16,9 (n=280) şeklinde bir dağılım görülmektedir.

Katılımcıların gelir durumları dağılımlarına baktığımızda ise 1404 TL ve altında geliri olanların oranı %41,7 (n=690), 1405-2800 TL arası geliri olanların oranı %33,6 (n=556), 2801-4200 TL arasında geliri olanların oranı %19,8 (n=327) ve 4201 TL ve üzeri gelire sahip olanların oranı ise %4,9 (n=81) olarak gerçekleşmiştir.

Son olarak katılımcıların çocuk durumlarına bakıldığında %53,3'ü (n=883) çocuk sahibi değilken %38'inin (n=629) 1-3 arasında çocuğu, %8,5'inin (n=142) ise 4 ve üzeri çocuk sahibi olduğu görülmektedir.

B. Birinci Alt Probleme Dair Bulgular

Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan katılımcıları "Cinsiyet" değişkeni açısından karşılaştırdığımızda gruplar arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir ($t=-2,29$ ve $P=0,022<0,05$).

Tablo 2. Cinsiyet değişkenine göre ihtiyaçların karşılanma durumlarının karşılaştırılması

Boyut	Gruplar	N	F	\bar{x}	s.s.	t	p
İhtiyaçların Karşılama Durumu	Erkek	864	0,019	3,46	0,81	-2,29	0,022*
	Kadın	790		3,36	0,81		

$P<0,05$

Gruplar arasındaki farkın hangi gruptan kaynaklandığını anlamak için yapılan Independent-Samples (T Testi) sonuçlarına göre araştırmaya katılan Erkeklerin Kadın katılımcılara göre ihtiyaçlarının karşılanma durumu ortalamalarının ($\bar{x}=3,46$) daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuca göre Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan Erkek bireylerin ihtiyaçlarının karşılanma durumunun Kadın bireylere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan katılımcıları "Medeni Durum" değişkeni açısından karşılaştırdığımızda gruplar arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir ($t=-4,12$ ve $P=0,00<0,05$).

Tablo 3. Medeni Durum değişkenine göre ihtiyaçların karşılanma durumlarının karşılaştırılması

Boyut	Gruplar	N	F	\bar{x}	s.s.	t	p
İhtiyaçların Karşılama Durumu	Bekar	839	0,59	3,33	0,82	-4,12	0,00*
	Evli	815		3,50	0,79		

$P<0,05$

Gruplar arasındaki farkın hangi gruptan kaynaklandığını anlamak için yapılan Independent-Samples (T Testi) sonuçlarına göre araştırmaya katılan Evli katılımcılara Bekar katılımcılara göre ihtiyaçlarının karşılanma durumu ortalamalarının ($\bar{x}=3,50$) daha

fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuca göre Doğa Karadeniz bölgesinde yaşayan Evli bireylerin ihtiyaçlarının karşılanma durumunun Bekar bireylere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan katılımcıları “Yaşadığı Şehir” değişkeni açısından yapılan One-Way Anova (F Testi) sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı farklar olduğu görülmektedir ($F=76,76$ ve $P=0,00<0,05$).

Tablo 4. Yaşadığı Şehir değişkenine göre ihtiyaçların karşılanma durumlarının karşılaştırılması

Boyutlar	Gruplar	N	\bar{x}	s.s.	F	p	Farklar
İhtiyaçların Karşılanma Durumu	Artvin	300	3,15	0,67	76,76	0,00*	Trabzon-Rize Trabzon-Artvin Trabzon-Ordu Trabzon-Giresun Giresun-Rize Giresun-Artvin Giresun-Ordu
	Rize	354	3,16	0,67			
	Trabzon	334	3,96	0,84			
	Giresun	280	3,65	0,89			
	Ordu	386	3,21	0,66			

* $P<0,05$

Tablo-4 İncelendiğinde İhtiyaçların karşılanma durumundaki ($F_{(76,76)}=0,00$; $P<0,05$) farklar yapılan Tukey analizi sonucunda tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre Trabzon ($\bar{x}=3,96$; $\pm 0,84$) ilinde yaşayanların Rize ($\bar{x}=3,16$; $\pm 0,67$), Artvin ($\bar{x}=3,15$; $\pm 0,67$) ve Ordu ($\bar{x}=3,21$; $\pm 0,66$) illerine göre ihtiyaçlarının karşılanma durumlarının daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Yine Giresun ($\bar{x}=3,65$; $\pm 0,89$) ilinde yaşayan bireylerin Rize ($\bar{x}=3,16$; $\pm 0,67$), Artvin ($\bar{x}=3,15$; $\pm 0,67$) ve Ordu ($\bar{x}=3,21$; $\pm 0,66$) illerinde yaşayan bireylere göre ihtiyaçlarının karşılanma durumlarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan katılımcıları “Çalışma Durumu” değişkeni açısından yapılan One-Way Anova (F Testi) sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı farklar olduğu görülmektedir ($F=5,56$ ve $P=0,00<0,05$).

Tablo 5. Çalışma Durumu değişkenine göre ihtiyaçların karşılanma durumlarının karşılaştırılması.

Boyutlar	Gruplar	N	\bar{x}	s.s.	F	p	Farklar
İhtiyaçların Karşılanma Durumu	Kamu Çalışanı	378	3,4	0,75	5,56	0,00*	Emekli-Öğrenci Özel Sektör- Öğrenci Kendi İş- Öğrenci
	Özel Sektör	319	3,54	0,89			
	Kendi İş	206	3,47	0,78			
	Çalışmıyor	190	3,4	0,84			
	Öğrenci	484	3,28	0,79			
	Emekli	77	3,63	0,83			

* $P<0,05$

Tablo-5 İncelendiğinde Doğu Karadeniz bölgesinde ihtiyaçların karşılanma durumundaki ($F_{(5,56)}=0,00$; $P<0,05$) farklar yapılan Tukey analizi sonucunda tespit

edilmiştir. Bu sonuçlara göre Emekli ($\bar{x}=3,63; \pm 0,83$) olanlar, Özel Sektör Çalışanları ($\bar{x}=3,54; \pm 0,89$) ve Kendi İşini ($\bar{x}=3,47; \pm 0,78$) olanların ihtiyaçlarının karşılanma durumları Öğrencilere ($\bar{x}=3,28; \pm 0,79$) göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan katılımcıları “Öğrenim Durumu” değişkeni açısından yapılan One-Way Anova (F Testi) sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı farklar olduğu görülmektedir (F=5,14 ve P=0,00<0,05).

Tablo 6. Öğrenim Durumu değişkenine göre ihtiyaçların karşılanma durumlarının karşılaştırılması.

Boyutlar	Gruplar	N		s.s.	F	p	Farklar
İhtiyaçların Karşılama Durumu	Okuryazar	50	3,39	0,11	5,14	0,00*	Ortaokul-Lise Ortaokul- Üniversite Lise-Üniversite
	İlkokul	92	3,40	0,08			
	Ortaokul	128	3,64	0,07			
	Lise	546	3,48	0,03			
	Üniversite	795	3,32	0,02			
	Lisansüstü	43	3,57	0,12			

Tablo-6 incelendiğinde Doğu Karadeniz bölgesinde ihtiyaçların karşılanma durumundaki (F_(5,14)=0,00; P<0,05) farklar yapılan Tukey analizi sonucunda tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre Ortaokul mezunu ($\bar{x}=3,64; \pm 0,07$) olanların Lise ($\bar{x}=3,48; \pm 0,03$) ve Üniversite Mezunu ($\bar{x}=3,32; \pm 0,02$) olanların ihtiyaçlarının karşılanma durumlarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Ayrıca Lise ($\bar{x}=3,48; \pm 0,03$) mezunlarının da Üniversite ($\bar{x}=3,32; \pm 0,02$) Mezunlarına göre ihtiyaçlarının karşılanma düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan katılımcıları “Yaş” değişkeni açısından yapılan One-Way Anova (F Testi) sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı farklar olduğu görülmektedir (F=5,77 ve P=0,00<0,05). Tablo-7 incelendiğinde Doğu Karadeniz bölgesinde ihtiyaçların karşılanma durumundaki (F_(4,77)=0,00; P<0,05) farklar yapılan Tukey analizi sonucunda tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre 60 yaş ve üstü ($\bar{x}=3,87; \pm 0,12$) olan katılımcılar, 18 yaş ve altı ($\bar{x}=3,24; \pm 0,11$), 19-29 ($\bar{x}=3,39; \pm 0,07$), 30-39 ($\bar{x}=3,41; \pm 0,07$), 40-49 ($\bar{x}=3,46; \pm 0,03$) olan katılımcıların ihtiyaçlarının karşılanma durumlarına göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 7. Yaş değişkenine göre ihtiyaçların karşılanma durumlarının karşılaştırılması.

Boyutlar	Gruplar	N		s.s.	F	p	Farklar
İhtiyaçların Karşılama Durumu	<18	134	3,24	0,11	4,77	0,00*	>60 - <18 >60 - 19-29 >60 - 30-39 >60 - 40-49
	19-29	776	3,39	0,08			
	30-39	360	3,41	0,07			
	40-49	200	3,46	0,03			

	50-59	138	3,51	0,02			
	>60	46	3,87	0,12			

Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan katılımcıları “Çocuk Sayısı” değişkeni açısından yapılan One-Way Anova (F Testi) sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı farklar olduğu görülmektedir (F=10,30 ve P=0,00<0,05).

Tablo 8. Çalışma Durumu değişkenine göre ihtiyaçların karşılanma durumlarının karşılaştırılması.

Boyutlar	Gruplar	N		s.s.	F	p	Farklar
İhtiyaçların Karşılanma Durumu	Yok	883	3,34	0,82	10,3	0,00*	>=4 – Yok >=4 – 1-3 1-3 – Yok
	1-3	629	3,46	0,77			
	4 ve üzeri	142	3,64	0,88			

Tablo 8 İncelendiğinde Doğu Karadeniz bölgesinde ihtiyaçların karşılanma durumundaki (F_(10,30)=0,00; P<0,05) farklar yapılan Tukey analizi sonucunda tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre 4 çocuk ve üzeri sahip olan katılımcılar (\bar{x} =3,64; \pm 0,88), çocuk sahibi olmayan (\bar{x} =3,34; \pm 0,82) ve 1-3 (\bar{x} =3,46; \pm 0,77) arası çocuğu olan katılımcılara göre ihtiyaç durumlarının karşılanma düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan katılımcıları “Gelir Düzeyi” değişkeni açısından yapılan One-Way Anova (F Testi) sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı farklar çıkmamıştır (F=1,63 ve P=0,00<0,05).

Tablo 9. Gelir Düzeyi değişkenine göre ihtiyaçların karşılanma durumlarının karşılaştırılması.

Boyutlar	Gruplar	N		s.s.	F	p	Farklar
İhtiyaçların Karşılanma Durumu	<1404	690	3,37	0,67	1,63	0,180	-
	1405-2800	556	3,47	0,67			
	2801-4200	327	3,41	0,84			
	>4200	81	3,41	0,89			

Tablo-9 İncelendiğinde Doğu Karadeniz bölgesinde ihtiyaçların karşılanma durumuna Gelir Düzeyi değişkeni açısından baktığımızda grup ortalamalarının birbirine çok yakın olduğu gözlemlenmektedir.

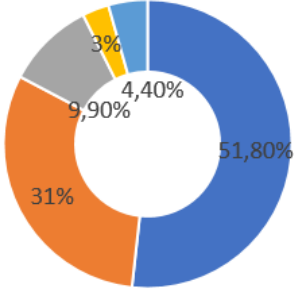
C- İkinci Alt Probleme Dair Bulgular

1. Katılımcıların Barınma İhtiyaçlarını Karşılama Durumları

Araştırmanın amacı kapsamında katılımcılara yöneltilen sorulardan barınma ihtiyaçlarını karşılama durumları incelendiğinde %51,8'i Kendi evinde, %31'i kiracı olarak, %9,9'u otel, pansiyon, yurt gibi yerlerde, %3'ü ise park, bahçe ya da barınak türü yerlerde barındığını bildirmişlerdir. Ayrıca katılımcıların %4,4'ü ankette belirtilen sorular dışında bir yerde barındığını belirtmişlerdir.

Tablo 10. Katılımcıların barınma ihtiyaçlarını karşılama durumları.

Yanıtlar	N	(%)
Kendi evim var	856	51,8
Kiracıyım	512	31
Otel, pansiyon, yurt gibi yerlerde kalıyorum	164	9,9
Park, bahçe, barınaklarda kalıyorum	50	3
Diğer	72	4,4
Total	1654	100

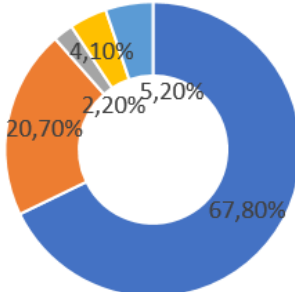

2. Beslenme İhtiyaçlarının Karşılama Durumları

Araştırmanın amacı kapsamında katılımcılara yöneltilen sorulardan beslenme ihtiyaçlarını karşılama durumları incelendiğinde %67,8'i Evinde, %20,7'si dışarıda, %4,1'i hayır kurumlarında, %2,2'si komşularında ve %5,2'si diğer yerlerde beslenme ihtiyaçlarını karşıladığını bildirmiştir.

Tablo 11. Beslenme ihtiyaçlarının karşılama durumları

Yanıtlar	N	(%)
Evinde yiyorum	1122	67,8
Dışarda yiyorum	342	20,7
Komşularımız getiriyor	36	2,2
Hayır kurumlarında yiyorum	68	4,1

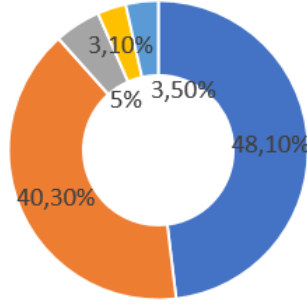
Diğer	86	5,2
Total	1654	100

3. Gıda İhtiyaçlarının Karşılanma Durumları

Araştırmanın amacı kapsamında katılımcılara yöneltilen sorulardan Gıda ihtiyaçlarını karşılama durumları incelendiğinde %48,1'i alışveriş merkezlerinden, %40,3'ü küçük esnaftan, %5'i internet üzerinden, %3,1'i komşu/çevre yardımlarından ve %3,5'i ise diğer yerlerden gıda ihtiyaçlarını karşıladığını bildirmiştir.

Tablo 12. Gıda ihtiyaçlarının karşılanma durumları

Yanıtlar	N	(%)
Alışveriş merkezinden satın alıyorum.	796	48,1
Küçük esnaflardan satın alıyorum	666	40,3
İnternette satın alıyorum	82	5,0
Komşular/çevre yardım ediyor	52	3,1
Diğer	58	3,5
Total	1654	100

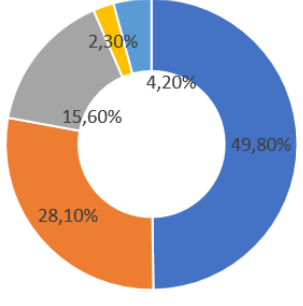
4. Giyim İhtiyaçlarının Karşılanma Durumları

Araştırmanın amacı kapsamında katılımcılara yöneltilen sorulardan Giyim ihtiyaçlarını karşılama durumları incelendiğinde %49,8'i alışveriş merkezlerinden, %28,1'i küçük esnaftan, %15,6'sı internet üzerinden, %2,3'ü komşu/çevre yardımlarından ve %4,2'si diğer yerlerden Giyim ihtiyaçlarını karşıladığını bildirmiştir.

Tablo 13. Giyim ihtiyaçlarının karşılanma durumları

Yanıtlar	N	(%)
Alışveriş merkezinden satın alıyorum.	824	49,8

Küçük esnaflardan satın alıyorum	464	28,1
İnternette satın alıyorum	258	15,6
Komşular/çevre yardım ediyor	38	2,3
Diğer	70	4,2
Total	1654	100

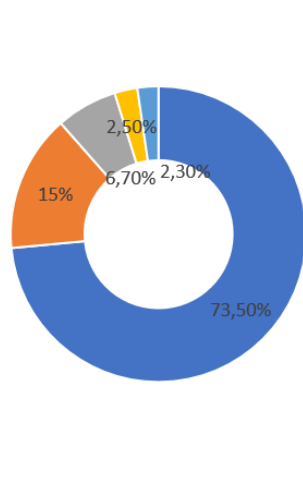

5. Sağlık İhtiyaçlarının Karşılama Durumları

Araştırmanın amacı kapsamında katılımcılara yöneltilen sorulardan Sağlık ihtiyaçlarını karşılama durumları incelendiğinde %73,5'i Devlet hastanelerinden, %15'i özel hastanelerden, %6,7'si kendi yöntemlerinden sağlıkla ilgili sorunlarına çözüm aradığı görülmekte olup katılımcıların %2,5'i sağlık sorunlarına bir çözüm aramazken %2,3'ü ise diğer yöntemlerle sağlık sorunlarına çözüm aradıkları görülmektedir.

Tablo 14. Sağlık ihtiyaçlarının karşılama durumları

Yanıtlar	N	(%)
Devlet hastanelerine gidiyorum	1215	73,5
Özel hastanelere gidiyorum	248	15,0
Kendi bildiğimiz yöntemlerle çözmeye çalışıyorum	111	6,7
Hiçbir şey yapamıyorum	42	2,5
Diğer	38	2,3
Total	1654	100

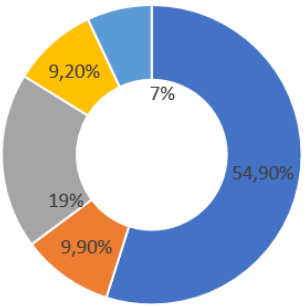

6. Güvenlik İhtiyaçlarının Karşılama Durumları

Araştırmanın amacı kapsamında katılımcılara yöneltilen sorulardan Güvenlik ihtiyaçlarını karşılama durumları incelendiğinde %54,9'unun resmi güvenlik güçleri yararlandığı, %19'unun kendi yöntemlerini kullandığı, %9,9'unun komşularının yardımına başvurduğu, %9,2'sinin hiçbir şey yapmadığı, %7'sinin ise diğer yöntemlerle güvenlik sorunlarına çözüm ürettiği gözlemlenmektedir.

Tablo 15. Güvenlik ihtiyaçlarının karşılanma durumları

Yanıtlar	N	(%)
Güvenlik birimlerine gidiyorum.	908	54,9
Komşu/çevre yardım ediyor	164	9,9
Kendi bildiğimiz yöntemlerle çözmeye çalışıyorum.	314	19,0
Hiçbir şey yapamıyorum.	152	9,2
Diğer	116	7,0
Total	1654	100

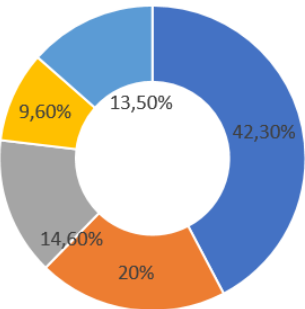
A donut chart illustrating the distribution of responses for security needs. The chart is divided into six segments: 'Güvenlik birimlerine gidiyorum.' (54.90%), 'Kendi bildiğimiz yöntemlerle çözmeye çalışıyorum.' (19.0%), 'Hiçbir şey yapamıyorum.' (9.2%), 'Diğer' (7.0%), 'Komşu/çevre yardım ediyor' (9.9%), and 'Güvenlik birimlerine gidiyorum.' (9.20%).

7. Serbest Zaman İhtiyaçlarının Karşılanma Durumları

Araştırmanın amacı kapsamında katılımcılara yöneltilen sorulardan Serbest zamanlarını değerlendirme durumları incelendiğinde %42,3'ü arkadaşlarıyla zaman geçirdiklerini, %14,6'sı Kitap okuduğunu, %9,6'sı hiçbir şey yapmadığını ve %13,5'i ise diğer yöntemlerle serbest zamanlarını değerlendirdiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 16. Serbest zaman ihtiyaçlarının karşılanma durumları

Yanıtlar	N	(%)
Arkadaşlarımla buluşup, sohbet ediyorum.	700	42,3
İnternette zaman geçiriyorum	330	20,0
Kitap okuyorum.	242	14,6
Hiçbir şey yapmıyorum.	158	9,6
Diğer	224	13,5
Total	1654	100

A donut chart illustrating the distribution of responses for free time needs. The chart is divided into six segments: 'Arkadaşlarımla buluşup, sohbet ediyorum.' (42.30%), 'İnternette zaman geçiriyorum' (20.0%), 'Diğer' (13.50%), 'Arkadaşlarımla buluşup, sohbet ediyorum.' (9.60%), 'Kitap okuyorum.' (14.60%), and 'Hiçbir şey yapmıyorum.' (9.6%).

IV. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Doğu Karadeniz bölge halkının ihtiyaçlarını belirlenmesi ve ortaya çıkan bu ihtiyaçların karşılanma düzeyleri incelenmiştir. Araştırma sonuçlarında araştırmanın problemini destekleyici sonuçlar elde edilmiştir.

Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan halkın ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili görüşlerin cinsiyete göre karşılaştırması amacı ile ilişkisiz örneklem için *T-Testi* uygulanmış ve bölgede yaşayan erkeklerin ($\bar{x} = 3,46$) ihtiyaçlarının karşılanma düzeyleri kadınlara göre ($\bar{x} = 2,56$) daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte puan farkının istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p < 0,05$), dolayısıyla ihtiyaçların karşılanması ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan halkın ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili görüşlerin yaş gruplarına göre karşılaştırması amacı ile ilişkisiz örneklem için One-Way Anova (F Testi) uygulanmış ve bölge halkının yaş grupları ile ihtiyaçların karşılanması düzeyleri arasında farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Sonuçlara göre 60 yaş ve üstü ($\bar{x} = 3,87; \pm 0,12$) katılımcıların ihtiyaçlarının karşılanma durumu, 18 yaş ve altı ($\bar{x} = 3,24; \pm 0,11$), 19-29 ($\bar{x} = 3,39; \pm 0,07$), 30-39 ($\bar{x} = 3,41; \pm 0,07$), 40-49 ($\bar{x} = 3,46; \pm 0,03$) olan katılımcılara göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan halkın ihtiyaçların karşılanması ile ilgili görüşlerin medeni durum, yaşadığı şehir, çalışma durumu, öğrenim durumu, çocuk sayısı ve gelir düzeyine göre yapılan karşılaştırmalar sonucunda bölge halkının ihtiyaçlarının karşılanma düzeyleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Medeni duruma göre evli olanların ($\bar{x} = 3,50$) bekâr olanlara göre ($\bar{x} = 3,33$) ihtiyaçlarının daha fazla karşılandığı sonucu ortaya çıkmıştır (T-Testi). Çalışmada katılımcıların yaşadıkları illerde ihtiyaçlarının karşılanma düzeylerine bakıldığı zaman Trabzon ($\bar{x} = 3,96$), Giresun ($\bar{x} = 3,65$), Ordu ($\bar{x} = 3,21$), Rize ($\bar{x} = 3,16$) ve Artvin ($\bar{x} = 3,15$) olarak sıralanmıştır (One-Way Anova (F Testi)). Ayrıca katılımcıların çalışma durumuna bakıldığında özel sektör ($\bar{x} = 3,54$), kendi işi ($\bar{x} = 3,47$), kamu çalışanı ($\bar{x} = 3,40$) ve öğrenci ($\bar{x} = 3,28$); öğrenim durumuna bakıldığında ortaokul ($\bar{x} = 3,64$), lisansüstü ($\bar{x} = 3,57$), lise ($\bar{x} = 3,48$), ilkokul ($\bar{x} = 3,40$) ve üniversite ($\bar{x} = 3,32$); çocuk sayısına bakıldığında 4 ve üzeri ($\bar{x} = 3,64$), 1-3 ($\bar{x} = 3,46$) ve yok ($\bar{x} = 3,34$); gelir düzeylerine bakıldığında ise 1405-2800 ($\bar{x} = 3,47$), 2801-4200 ($\bar{x} = 3,41$), 4200 ve üstü ($\bar{x} = 3,41$) ve son olarak 1404 ve altı ($\bar{x} = 3,37$) olarak sıralandıkları görülmektedir (One-Way Anova (F Testi)).

Katılımcılardan ikinci alt problemin ortaya koyulması amacıyla toplanan verilere göre, barınma ihtiyaçlarının karşılanma durumu hakkında ki sorular %51,8 kendi evim var, %31 kiracıyım, %9,9 otel, pansiyon ve yurt gibi yerlerde kalıyorum, %3 park, bahçe ve barınaklarda kalıyorum şeklinde cevaplanmıştır. Beslenme ihtiyaçları hakkında sorulan sorulara ise katılımcıların %67,7'si evimde besleniyorum cevabını vermiştir. Gıda ihtiyaçlarının karşılanması durumunu belirlemek için oluşturulan anket sorularına verilen cevaplara göre katılımcıların %48,1'i alışveriş merkezlerinden, %40,3'ü küçük esnaftan, %5'i internetten cevabını vermişleridir.

Katılımcıların giyim ihtiyaçlarını nasıl giderdiklerine dair sorulara %49,8 alışveriş merkezlerinden satın alıyorum, %28,1 küçük esnaflardan satın alıyorum, %15,6 internette satın alıyorum, %2,3 komşular/çevre yardım ediyor, %4,2 ise diğer şeklinde cevap vermişlerdir. Sağlık ihtiyaçlarının karşılanma durumuna ise katılımcıların %73,1'i devlet hastanesine gidiyorum, %15'i özel hastanelere gidiyorum, %6,7'si kendi bildiğimiz yöntemlerle çözmeye çalışıyorum, %2,5'i hiç bir şey yapmıyorum şeklinde cevaplamışlardır. Güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması durumuna katılımcılar herhangi bir problem anında güvenlik birimlerine gidiyorum şeklinde cevap vermişlerdir(%54,9). Katılımcıların serbest zamanlarını nasıl geçirdiklerine yönelik sorulara verdikleri cevaplara göre arkadaşlarıyla buluşup sohbet ediyorum(%42,3) , internette zaman geçiriyorum(%20), kitap okuyorum(%14,6), hiçbir şey yapmıyorum(%9,6) ve diğer (%13,5) olarak belirlenmiştir.

Bu araştırmada Doğu Karadeniz bölge halkını ihtiyaçlarını belirlemek ve bu ihtiyaçların karşılanma düzeylerinin ölçülmesi üzerine çalışılmıştır. Araştırma Doğu Karadeniz bölgesinde yaşayan insanları kapsamaktadır dolayısıyla farklı bölgelerde de veya tüm ülkeyi kapsayacak çalışmalar yapılabilir aynı zamanda bu çalışmalarla karşılaştırma yapılabilir.

Elde edilen bulgular eşliğinde erkek bireylerin kadın bireylere göre ihtiyaçlarını daha kolay elde edebildikleri görülmektedir. Bu kapsamda düşünüldüğü zaman özellikle bölgede kadınlara yönelik ihtiyaçları belirlemeye öncelik verilmelidir. Kadınların daha fazla iş hayatına katılarak toplumda ortaya çıkan cinsiyet eşitsizliği ortadan kaldırılmalıdır.

Doğu Karadeniz bölgesindeki illere bakıldığında zaman Trabzon'da yaşayan halkın ihtiyaçlarını daha kolay karşıladığı görülmektedir. Bunun en önemli nedeni Trabzon'un bölgedeki en gelişmiş il olmasıdır. Bölgede yer alan diğer illerinde de aynı gelişmişlik düzeyine ulaşabilmesi ve bölge halkının ihtiyaçlarını karşılamasının aynı düzeyde çıkarılabilmesi için hem özel kuruluşlar hem de devlet tarafından yatırımların yapılması gerekmektedir.

Bölge halkının yaşları incelendiğinde 60 yaş ve üzeri grubun ihtiyaçlarının karşılanma düzeyi diğer yaş gruplarına göre daha fazla olduğu görülmektedir. Bunun aksine ihtiyaçların karşılanma düzeyi en düşük olan grubun 18 yaş ve altı olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre gençlerin ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılanmadığı görülmektedir. Özellikle yapılacak yatırımların bir kısmının gençlerin isteklerine göre düzenlenmesi gerekmektedir. Bölgenin diğer bölgelere göre daha fazla göç vermesini engellemek için gençlerin ihtiyaçlarını karşılaması gerekmektedir.

Temel ihtiyaçların karşılanma düzeyi açısından en dezavantajlı grubu, öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. Bu öğrenciler, ihtiyaçların hemen her boyutunda anlamlı olarak daha düşük düzeyde doyum algılamakta ve mutsuzluk konusunda diğer gruplara göre daha fazla riskli konumdadırlar. Bu kapsamda gelir düzeyi düşük öğrencilere ek gelir yaratacak imkânlar sağlanmalıdır.

Genel olarak bölgede yer alan sağlık kuruluşlarının bölge halkı için yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bölgede daha kapsamlı sağlık üniteleri oluşturularak halkın istekleri karşılanmalıdır. Özellikle özel hastane sayısı artırılarak insanlara daha rahat ve hızlı hizmet alma imkânı oluşturulmalıdır. Ayrıca çalışmanın sonuçlarına bakıldığı zaman giyim ve yiyecek-ıçecek fiyatlarından bölge halkının şikâyetçi olduğu görülmektedir. Bunun en önemli nedeni olarak bölgenin diğer bölgelere uzak olması ve ulaşım imkânlarının daha zor olması gösterilebilir. Bu ürünleri üreten firmaların çeşitli devlet teşvikleriyle bölgeye fabrika açmaları sağlanmalıdır. Bunu neticesinde nakliye gibi ekstra ücretlerden ortadan kalkacak fiyatlar biraz daha ucuz olacaktır.

Kaynaklar

- Acar, A. (2000). "Sivas Belediyesinden Halkın Beklentileri", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 4, 203-222.
- Batmaz, N., Özcan, A. (2008). "Yeniliği Etkileyen Unsurlar ve Toplumsal Refah İlişkisi", Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 1, 43-65.
- Bilgin, M. (2002). "Yerel Yönetimlerin Bölgesel Kalkınmadaki Etkinliği: Göller Bölgesi Uygulaması", Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi, 7 (2), 313-330.
- Bölükbaşı, A., G., Yıldıztan, D., Ç. (2010). "Yerel Yönetimlerde Belediyenin Başarısını ve Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma", DergiPark Akademi, Ocak, 227-235.
- Çağlar, A., Gülel, F., E. (2015). "Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet: Etkinlik ve Mekansal Etkileşim Analizi", Journal of Life Economics, 4, 29-58.
- Çakırcer, M. A. (2013). İşletme Yönetimi, Ekin Yayınevi, İstanbul,
- Erdem, E. (2008). Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramına Göre Konutların Swot Analizi İle Değerlendirilmesi, (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Erkan, H. (1995). Bölgesel Gelişme Stratejileri ve Türkiye'nin Bölgesel Kalkınma Politikası, Gelişme İktisadi Kuram-Eleştiri-Yorum, Ed: İŞGÜDEN-ERCAN-TÜRKAY, Beta Yay., İstanbul
- Ertürk, K. Ö., Kıyak, M. C. (2011). "Müşteri Memnuniyeti Artırma Aracı Olarak Halkla İlişkilere Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Penceresinden Bakmak", İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 32, 127-150.
- Es, M., Başkurt, M., Zengin, E. (2013). "Kentsel Yoksulluğun Önlenmesinde Sosyal Belediyecilik Uygulamaları", Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 1 (2), 22-39.
- Frank, J.B. (1980). Bölgesel İktisat Politikası, (Çev. Sevgi Güran) Ak Yayınları, Macmillan, 11-12
- Gülönü, S. (2000). "Yerel Yönetimler, Halkla İlişkiler ve Toplumsal Beklentiler", Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 3/2000, 125-134.

- Günaydın, İ. (2015). Önsöz. Doğu Karadeniz bölgesi sürdürülebilir turizm kongresi bildiriler kitabı. WEB URL: http://kutuphane.gumushane.edu.tr/media/uploads/kutuphane/files/surdurulebilir_turizm_kongresi_bildiri_kitabi.pdf Erişim Tarihi: 13.07.2017.
- Güngör, S. (2012). Yerel Yönetim ve Merkezi Yönetimin Görev Paylaşımı. WEB URL: <http://www.akademikbakis.org/eskisite/32/11.pdf> Erişim Tarihi: 13.07.2017
- Kalkınma Bakanlığı, (2014). Onuncu Kalkınma Planı. WEB URL: [http://www.kalkinma.gov.tr/Documents/OD%C3%96P-06112014-Onuncu%20Kalk%C4%B1nma%20Plan%C4%B1%20\(2014-2018\)%20%C3%96ncelikli%20D%C3%B6n%C3%BC%C5%9F%C3%BCm%20Programlar%C4%B1%201%20Grup%20Eylem%20Planlar%C4%B1%20Bilgi%20Notu.pdf](http://www.kalkinma.gov.tr/Documents/OD%C3%96P-06112014-Onuncu%20Kalk%C4%B1nma%20Plan%C4%B1%20(2014-2018)%20%C3%96ncelikli%20D%C3%B6n%C3%BC%C5%9F%C3%BCm%20Programlar%C4%B1%201%20Grup%20Eylem%20Planlar%C4%B1%20Bilgi%20Notu.pdf) Erişim Tarihi: 13.07.2017
- Kılıç, S., Göksel, A. (2004). “Tüketici Davranışları: İndirim Kartlarının Tüketici Satın Alma Karar Süreci Üzerindeki Etkisine Dair Ampirik Bir Çalışma”, Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi 6/2, 147-163.
- Lester, D., (2013). Measuring Maslow’s Hierarchy of Needs, Psychological Reports: Mental & Physical Health, 113, 1, 15-17.
- Mahon, R., Macdonald, L. (2010). “Anti-Poverty Politics in Toronto and Mexico City”. Geoforum, 41, 209-217.
- Özmete, E., Özdemir, P. (2015). “Türkiye’de sürdürülebilir kalkınma Göstergelerinin Analizi: Sosyal Refah ve Sosyal Hizmetler”, Hacettepe Üniversitesi İİBF Dergisi 26 (1), 111-130.
- Paksoy, S., Aydoğdu, M.H. (2010). “Bölgesel Kalkınma Girişimciliğinin Geliştirilmesi: Gap-Gidem Örnekleri”, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi 5:1,113-134.
- Peker, Ö. (1996). “Belediye Yönetimlerinde Kalite Üretimi”. Çağdas Yerel Yönetimler Dergisi, 5(2), 16-21.
- Resmî Gazete, (2017). Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun. WEB URL: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/02/20060208-1.htm> Erişim Tarihi: 12.07.2017
- Saeednia, Y., MD NOR, M. (2013). “Measuring Hierarchy of Basic Needs Among Adults”, Procedia - Social and Behavioral Sciences 82, 417 – 420.
- Sarıpek, D. B. (2017). “İhtiyaç” Kavramı Ekseninde Sosyal Koruma: Temel İhtiyaçlar Yaklaşımı”, İnsan ve İnsan Bilim Kültür Sanat ve Düşünce Dergisi, 2 (12), 43-65.
- Selek, Öz, C., Yıldırım, S. (2009). “Türkiye’de Kentsel Yoksullukla mücadelede Sosyal Belediyeciliğin Rolü”, I. Sosyal Haklar Uluslararası Sempozyumu,453-463.

- Şebin, K., Yazıcı, G. A., Tozođlu, E., Bostancı, Ö., Karahüseyinođlu, M. F. (2010). “Yöre Halkının Erzurum Kış Spoları Turizmi ile İlgili Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Beklentileri”, Atatürk Üniversitesi Besyo Dergisi, 12/1, 18-29.
- Şeker, S. E. (2014). Maslow’un İhtiyaçlar Piramiti, YBS Ansiklopedi, C.1, S. 1, 43-45.
- Usta, E. E. (2013). Kültürün Ekonomik Kalkınmaya Etkisi ve Türkiye-Rusya Ekonomik İlişkisi. WEB URL: <https://www.avekon.org/papers/647.pdf> Erişim Tarihi: 13.07.2017
- Yazıcı, K. (2007). İşletme Bilimine Giriş, Derya Kitabevi, Trabzon.
- Yücel, N., Yücel, A., Atlı, Y. (2012). “Belediyelerin Sunduđu Hizmetlerde Vatandaş Memnuniyeti: Elazığ Belediyesi Örneđi”, Electronic Journal of Vocational Colleges, Aralık Sayısı, 31-41.
- Zeybekođlu Dündar, Ö. (2011). “Türkiye’de Kentsel Yoksulluk Sorunu Açısından Sosyal Belediyeciliğin Önemi”, Mediterranean Journal of Humanities I/2, 117-126.